

Vårt Dnr: E-20150930-1

Vår ref: Inger Svedmyr

Er referens: diarienummer
S2009/1816/FST

Socialdepartementet

Yttrande över: "Översyn av lagen om bostadsanpassningsbidrag m.m."

1 Sammanfattning

Att kunna få bostadsanpassningsbidrag när man på grund av funktionsnedsättning behöver anpassa sitt hem för att få en fungerande vardag, är en rättighet som måste komma alla till del, oavsett vilken funktionsnedsättning personen har.

Vi vill därför särskilt påpeka att Boverkets föreskrifter måste utformas så att intentionerna i lagen efterlevs.

2 Bakgrund

Elöverkänsligas Riksförbund är en handikapporganisation som organiserar personer med funktionsnedsättningen elöverkänslighet.

Förbundet är medlem i Handikappförbunden som organiserar 39 handikappförbund.

Förbundet har för närvarande c:a 3000 medlemmar.

Enligt Miljöhälsorapporten 2009 från Socialstyrelsen är 3,2 % av den vuxna befolkningen elöverkänsliga. Det motsvarar över 300 000 personer. Cirka 0,4 % är svårt drabbade. Elöverkänslighet är en erkänd funktionsnedsättning och elöverkänsliga omfattas av "Från patient till medborgare – en nationell handlingsplan för handikappolitiken" antagen av riksdagen den 11 maj år 2000.

I FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som EU har antagit och Sverige ratificerat är det "universellt utformade samhället" en central utgångspunkt.

De kraftiga utbyggnaden av trådlös teknik de senaste 20 åren har medfört en mycket försämrad tillgänglighet i hela samhället för elöverkänsliga. Detta har skett trots att allt fler varningssignaler kommer från olika håll, såsom resolutioner och deklARATIONER från internationella organ (se nedan), i form av forskningsrapporter och inte minst, de drabbades dokumenterade erfarenheter¹.

1 "Svart på vitt : röster och vittnesmål om elöverkänslighet", Rigmor Granlund-Lind, John Lind. Mimers brunn kunskapsförlaget 2002-12. ISBN 9188884058 / 91-88884-05-8

Elöverkänsligas Riksförbund _____ **Medlem i Handikappförbunden**

Post- och Besöksadress	Telefon	Fax	E-post	Org.nr.	Plusgiro	Bankgiro
Blåsutvägen 53 121 36 JOHANNESHÖV Stockholm	08-712 90 65	08-712 89 48	info@eloverkanslig.org	812400-9484	67 84 45-8	788-2970

Resolution 1815 (2011)² från Europarådet uppmanar medlemsländerna bland annat att:

8.1.4. ägna särskild uppmärksamhet åt elöverkänsliga människor som lider av ett syndrom som medför överkänslighet mot elektromagnetiska fält och införa särskilda åtgärder för att skydda dem, inklusive att inrätta strålningsfria zoner som inte täcks av trådlösa nätverk; Fler angelägna råd återfinns i den kompletta resolutionstexten (svensk översättning bifogas).

Den 31 maj 2011 tillkännagav WHO:s cancerforskningsorgan IARC att de beslutat att klassificera radiofrekventa elektromagnetiska fält, som de långt tidigare gjort med lågfrekventa magnetfält, såsom ”Class 2B carcinogen”, det vill säga som möjligen cancerframkallande, i samma grupp som DDT och bly³.

Den 11 maj 2015 lämnade 190 forskare från 39 länder in en uppmaning till FN, FN: s medlemsstater och Världshälsoorganisationen (WHO) där man begär att de [FN] antar mer skyddande riktlinjer för exponering för elektromagnetiska fält (EMF) och trådlös teknik, med hänsyn till allt starkare bevis för risker.

Forskarna bakom "International EMF Scientist Appeal"⁴, uppmanar generalsekreteraren och FN-anslutna organ att främja förebyggande åtgärder för att begränsa EMF-exponeringar och att utbilda allmänheten om hälsoriskerna, i synnerhet för barn och gravida kvinnor.

3 Våra synpunkter på rapporten och författningsförslaget.

Sida Underlag/referens med *kursiv* stil, våra kommentarer med rak stil

9 ***Inledande bestämmelser***

1 § Denna lag har till ändamål att genom bidrag till anpassning av bostäder ge personer med funktionsnedsättning möjlighet till ett självständigt liv i eget boende.

[...]

Bostadsanpassningsbidrag

[...]

10 ***Övriga villkor för bidrag***

6 § Bostadsanpassningsbidrag lämnas för att anpassa och komplettera fasta funktioner i och i anslutning till en bostad. Bidrag lämnas endast om åtgärderna är nödvändiga för att bostaden ska vara ändamålsenlig för personen med funktionsnedsättning. [...]

2 Resolution 1815 (2011) länk till originaltext på engelska:

<http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2H-Xref-ViewPDF.asp?FileID=17994&lang=en>

3 Meddelande om IARC:s (International Agency for Research on Cancer) klassificering av radiofrekventa fält inklusive de som kommer ifrån moderna kommunikationsutrustning och mobiltelefoner som möjligen cancerframkallande, länk till IARC:s meddelande: http://www.iarc.fr/en/media-centre/pr/2011/pdfs/pr208_E.pdf

4 Länk till pressmeddelandet på Reuters:

<http://www.reuters.com/article/2015/05/11/ny-emfscientistorg-idUSnBw115200a+100+BSW20150511>

Sida Underlag/referens med *kursiv* stil, våra kommentarer med rak stil

Yttrande:

Att kunna få bostadsanpassningsbidrag när man på grund av funktionsnedsättning behöver anpassa bostaden för att få en fungerande vardag, är en rättighet som måste komma alla till del, oavsett vilken funktionsnedsättning personen har.

Vi vill därför särskilt påpeka att Boverkets föreskrifter måste utformas så att intentionerna i lagen efterlevs.

Boverket har under lång tid avrått kommunerna från att lämna bostadsanpassningsbidrag till elsanering⁵.

Detta har t ex inneburit att personer som på grund av elöverkänslighet inte längre kunnat använda sin elspis, inte fått bidrag för att byta till gas/gasolspis, trots att ett byte är nödvändigt för att personen ska kunna laga sin mat.

12 **Bidragens storlek m.m.**

15 § Bostadsanpassningsbidrag och återställningsbidrag lämnas med belopp (kontantbidrag) som motsvarar skälig kostnad för åtgärderna.

Om sökanden och kommunen är överens om detta får bostadsanpassningsbidrag även lämnas

- 1. som ett åtagande från kommunen att låta utföra åtgärderna, eller*
- 2. genom ett överlämnande av en begagnad produkt.*

Yttrande:

Det är en bra förändring att det blir möjligt att bidrag kan lämnas i form av ett åtagande från kommunen. Detta eftersom det i många fall kan vara svårt för den enskilde personen att själv hantera offerter, beställningar och kontroll av arbetet.

Vi hoppas att våra synpunkter beaktas så att även elöverkänsliga får den hjälp de behöver i enlighet med lagens intentioner.

För Elöverkänsligas Riksförbund:

Inger Svedmyr, sakkunnig

Bilaga: Resolution 1815 (2011) från Europarådet i svensk översättning (PDF)

5 Elsanering = reducereing av elektriska fält, magnetiska fält eller radiovågor med tekniska åtgärder, t ex avskärmning, specialkablar för elinstallationen eller inmontering av gasolspis.

Elöverkänsligas Riksförbund _____ **Medlem i Handikappförbunden**

Post- och Besöksadress	Telefon	Fax	E-post	Org.nr.	Plusgiro	Bankgiro
Blåsutvägen 53 121 36 JOHANNESHÖV Stockholm	08-712 90 65	08-712 89 48	info@eloverkanslig.org	812400-9484	67 84 45-8	788-2970